

STARTDOCUMENT

een gastatelier in delft

INHOUDSOPGAVE

startdocument

INHOUDSOPGAVE FOTO'S, startdocument	3
HET TIJDELIJK VERBLIJF, een gastatelier in delft	5
HET GASTATELIER, van trans artists	8
REFLECTIE, op uitnodiging	13, 14, 19, 22, 26
MENINGEN, willekeurig	31
HET GASTATELIER, een manifest	34
COLOFON CONTACT, stichting id11	37, 38

FOTO'S

participerende kunstenaars juni-augustus 2008

HET TIJDELIJK VERBLIJF Troelstralaan 70, 72, 76 juni 2008	1
Projectruimte Troelstralaan 70	4
Eva Schippers	6, 21
Rolina Nell	7, 33
Jolanda Jansen	9, 18, 38
Eugenie Bakker	10, 16, 20
Viola Onderdelinden	11, 24
Danielle Reid	12
Inge Hoefnagel	15
Carine Weve	17, 30
Inge Rosekrans	23
Judith Haan	25
Stefano Calligaro	27
Lenny Waasdorp	28
Ingrid Meus	29
Noortje van Deursen	32
Gastatelier Troelstralaan 72, dia projectie Troelstralaan 70, 72, 76 september 2008	35 40

Informatie over de kunstenaars www.id11.nl/links.htm.

HET TIJDELIJK VERBLIJF

een gastatelier in delft

De stichting id11 streeft naar een gastatelier en laagdrempelige presentatieplekken voor kunstenaars, waar experiment kan gedijen.

Gedurende de maanden juni, juli en augustus 2008 beheerde id11 drie voor sloop bestemde woonhuizen in de Poptahof in Delft. Twee woonhuizen waren beschikbaar voor gastkunstenaars (wonen en werken) en het derde woonhuis was projectruimte. De kunstenaars werden uitgenodigd op basis van een projectvoorstel, waarbij een relatie met de specifieke ruimte of de omgeving werd gezocht. Aan het eind van iedere maand vond er een presentatie van het werk plaats voor publiek.

In haar streven naar een meer permanent gastatelier presenteerde id11 in de laatste week van augustus het project hier&daar. Het project bestond uit een expositie in de vrije ruimte van 38CC in Bacinol met werk van kunstenaars gemaakt in gastateliers; zowel in het buitenland als in Nederland. Er is een avond georganiseerd waarin de ervaringen van kunstenaars met gastateliers centraal stond en de mogelijkheden werden toegelicht. Daarnaast vond er een expertmeeting plaats met betrokkenen in het veld om te onderzoeken of de realisatie van een gastatelier in Delft mogelijk is. Hierbij werden gastateliers in vergelijkbare steden als Delft gepresenteerd en gaf Trans Artists input. Vanuit de ervaringen in de Poptahof en de bijdragen in expertmeeting, is dit startdocument tot stand gekomen als verdere aanzet tot realisatie van een permanent gastatelier in Delft.

Stichting id11,
Paul Giesen
Rolina Nell

HET GASTATELIER

van trans artists

Gastateliers zijn een niet meer weg te denken fenomeen in het internationale culturele landschap. Gastateliers hebben zich ontwikkeld tot een alternatief voor gevestigde kanalen van productie, presentatie en distributie van kunsten. Aanbieders en gasten opereren onafhankelijk van gevestigde circuits van galeriehouders, museumdirecteuren, curatoren, uitgeverijen en distributeurs. Niet om die te omzeilen. Gastateliers hebben doorgaans intensieve contacten met de kunstwereld waarin ze zijn ingebed. Wel stellen ze kunstenaars volop in de gelegenheid om hun eigen weg te gaan, en op hun eigen manier contacten en netwerken te verruimen: een cultuur van gastvrijheid.

De verscheidenheid van gastateliers is enorm. Er zijn grote verschillen in de wijze waarop ze zijn ontstaan, grote verschillen in profiel, programmering, financiering, organisatie en gebruik van netwerken. Ondertussen vervullen de gastateliers voor deze kunstenaarsinitiatieven een belangrijke rol: ze maken het mogelijk het locale met het internationale te verbinden, ze verruimen de netwerken van de kunstenaars en geven dynamiek aan het kunstenaarsinitiatief.

Een gastatelier wordt door zijn internationale context artist-in-residence genoemd en vaak afgekort als a.i.r.

REFLECTIE

op uitnodiging

Heidi Vogels

Trans Artists wijst kunstenaars op de mogelijkheden om te werken in het buitenland. Trans Artists beheert een database waarin wereldwijd gastateliers zijn te vinden en er is kennis rond de financiële ondersteuning voor verblijf in het buitenland.

Gastateliers in Nederland zijn ontstaan rond de jaren '80 en '90 toen de kraakbeweging zeer actief was. Veel van deze gastateliers ontstonden vanuit de gastvrijheidgedachte van de kunstenaarsinitiatieven. Sommige van die gastateliers van toen bestaan nu nog steeds. Vaak worden ze gerund door kleine organisaties, die zelf het wiel uitvinden, waardoor er sprake is van grote veelvormigheid in het gastatelier landschap. Het gevaar van de kleine organisaties is dat daarmee continuïteit ontbreekt. Het is veel werk om zo'n gastatelier draaiend te houden, vaak is er daarom na een aantal jaar de rek uit. Deze gastateliers spelen een belangrijke rol in het huidige culturele landschap van Nederland. De laatste jaren is er ook meer erkenning voor hun rol. Ook zijn ze beter zichtbaar.

Het gastatelier is voor de kunstenaar een investering in zijn eigen werk, in zijn eigen beroepspraktijk. Het verblijf in een gastatelier is een periode van concentratie, het aanboren van nieuwe netwerken, het vinden van nieuwe en andere presentatieplekken en het kan leiden tot samenwerking met anderen en het zorgt voor ontmoeting met andere faciliteiten en andere disciplines.

Kunstenaars reizen makkelijker dankzij het bestaan van gastateliers. Er is subsidie voor deze gastverblijven, en ook voor het verblijf zelf. Het levert nieuwe expositie- en verkoopmogelijkheden op. Het zorgt voor nieuwe netwerken zowel voor verblijvende als ontvangende partij. Frisse blik van de buitenstaander

Ik heb zelf een periode verbleven in Berlijn in de kunstfabriek, Barcelona en in Ssamzie in Korea. Het ware verschillende verblijven op verschillende momenten in mijn carrière. Waarbij de ene keer het verblijf heel erg sociaal was; met veel nieuwe contacten en een andere keer juist meer een periode van afzondering.

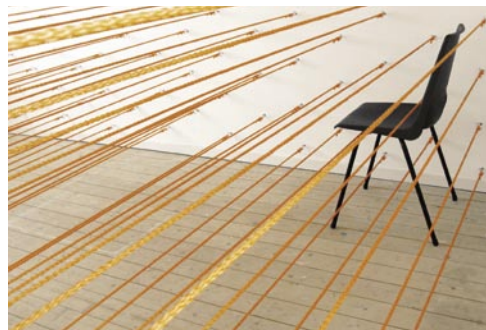
Atie Mol

Wat ik vanuit Fonds 1818 belangrijk vind is dat er eerst een initiatief moet ontstaan vanuit de kunstenaars. Als er kunstenaars zijn die dit gastatelier creëren en organiseren dan kan vervolgens Fonds 1818 iets gaan doen. Wij hebben het initiatief in Zoetermeer gesteund. Dit was gemakkelijk te verantwoorden als cultureel maatschappelijk fonds. In Zoetermeer moet op dit gebied nog zoveel gebeuren dat zo'n initiatief absoluut een bijdrage levert aan het maatschappelijk culturele klimaat.

Wat ik goed vind nu hier in Delft, is dat er actie is ondernomen door de kunstenaars zelf. Dat het je in principe ook lukt zonder alle subsidies. Wordt geen subsidiegeit is mijn advies. Kijk ook naar ondernemingen en de industrie. Wat zijn hun belangen en hoe kunnen zij dit initiatief ondersteunen. Probeer associatief te denken. Zou het zo kunnen zijn dat een pizzeria het leuk vind als er Italiaanse kunstenaars naar Delft zou komen en zo ja, wat kan die pizzeria dan voor jou betekenen? Je moet draagvlak creëren. Ook is het goed dat het gastatelier in verbinding staat met gevestigde instituten. Dat je gezamenlijke trajecten kunt opzetten die voor beiden interessant zijn.

Het lijkt mij voor kunstenaars heel goed om een periode in een gastatelier te verblijven. Het is mentale ruimte. Mensen gaan buiten hun dagelijkse routine. Voor jonge kunstenaars is het tegenwoordig een must om in het buitenland te zijn of er te zijn geweest. Het moet eigenlijk bijna tegenwoordig. Wat dat betreft is de kunstwereld vrij modegevoelig op dit moment. Soms word de oudere groep een beetje vergeten. Dat is jammer. Wat voor een plek je wordt hangt af van de kunstenaars die je uitnodigt en ontvangt dus dat is erg belangrijk om daar goed op te letten.

Robert Verhaaf

De vaste kunstenaars van Ateliers BaZtille in Zoetemeer betalen met z'n allen de huur voor het gastatelier. Wij zien de buitenlandse kunstenaar als gast en gasten laat je niet betalen. Vanuit solidariteit en vanuit de gedachten dat het voor alle kunstenaars verrijkend is een gast te hebben.

Frans van Lent

Toos Neger was een kunstenares die haar atelier na haar dood achterliet voor jong talent. Zij is in 1994 overleden en op een gegeven moment bleek er niet echt meer behoefte te zijn aan haar atelier door jonge Nederlandse kunstenaars. Daarom is de stichting Toos Neger toen buiten de grenzen gaan kijken. Het atelier bevindt zich in een oude school waar ook andere kunstenaars zich bevinden. De gastkunstenaars betalen huur en zo is het geheel selfsupporting. Er komt geen subsidie aan te pas. Er is een samenwerkingsverband met Pictura zodat kunstenaars vaak ook exposeren aldaar.

Rolina Nell

Tot 2006 runde ik een gastatelier in samenwerking met het Rotterdamse initiatief DSPS op Katendrecht. Vervolgens reisde ik gedurende 2007 van Nederland naar China en werkte gedurende deze reis in gastateliers in Bulgarije, Georgië, Iran, India, China en Letland. Door deze ervaring wilde ik terug in Nederland andere kunstenaars een vergelijkbare plek kunnen bieden in mijn woonplaats Delft. Daartoe is de in slaapstand verkerende stichting id11 weer tot leven geroepen en zijn de projecten HET TIJDELIJK VERBLIJF en hier&daar gerealiseerd als aanzet tot de realisatie van een permanent gastatelier in Delft.

Een gastatelier kan van alles zijn: een villa, een kleine kamer, een fantastisch atelier. Het is hoe dan ook een ruimte waar een kunstenaar in een andere woonplaats dan de zijne kan wonen en werken. Vaak zijn er ook expositieruimtes bij, dat is een mooie aanvulling maar dit hoeft niet per definitie.

Everard Warffemius

Als ik iets ben dan is het Delftenaar. Delft zou een toekomstig gastatelier moeten benutten om te komen tot culturele verandering en vernieuwing. Het zou kunnen leiden tot input voor de lokale creatieve en persoonlijke ontwikkeling van de Delftse kunstenaars.

Jan Wisse

Er zijn in Bacinol eerder ideeën geweest voor een gastatelier, maar die zijn niet van de grond gekomen. De gemeente zou de kar gaan trekken en dat is niet gebeurd. Dus laat het niet aan de gemeente over, maar doe het zelf. De kans dat het gastatelier gaat komen lijkt mij nu groot omdat id11 steun zoekt bij bestaande partijen en die partijen die vanavond hier waren vond ik zeer positief. Droomlocatie? Het nieuwe Bacinol.

Ik ga zeker een keer per jaar naar Singapore. Ik verdien daar als kunstenaar mijn geld. Ik heb contacten in Indonesië, Maleisië en Singapore. Daarnaast zorgt mijn verblijf aldaar voor een voortdurende verfrissende nieuwe kijk op de werkelijkheid en dat beïnvloedt mijn werk.

Lous Martin

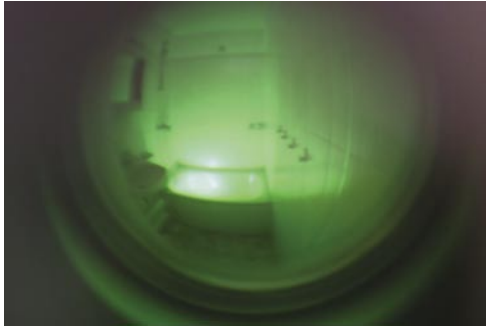
Ik snapte niet precies waarom ze mij zo graag bij deze bijeenkomst wilde hebben. Dat weet ik nog steeds niet zo goed. Ik vind het een heel goed initiatief van id11. Ik denk dat het de stad heel veel kan brengen. De gemeente lijkt ook zeer positief, dat is hoopgevend.

Ik heb zelf ooit een half jaar in Boston aan de kunstacademie lesgegeven. Dat heeft me zeker beïnvloed. Wat ik vooral daar heb geleerd is om je te presenteren. In Amerika leren studenten dat heel erg goed. Het is wat dat betreft een totaal andere cultuur.

Tijn Noorderbos

Ik was gedurende de avond afwisselend enthousiast dan weer minder en nu wel weer enthousiast. Ik vind niet dat je zomaar kan zeggen: wees maar welkom. Ik zou dan zeggen: laat het die kunstenaars zelf uit-

zoeken. Maar daarna kreeg ik wel weer ideeën om gekke projecten met die buitenlandse kunstenaars te verzinnen en dan word ik weer enthousiast. Ik vind het belangrijk dat Delft er een zeker rendement uithaalt.

Het is niet interessant om te zeggen, Delft moet een gastatelier hebben want de andere steden hebben het ook. Dat is geen argument. Je moet precies kunnen formuleren wat je verwacht van zo'n gastkunstenaar.

Lotti Hesper

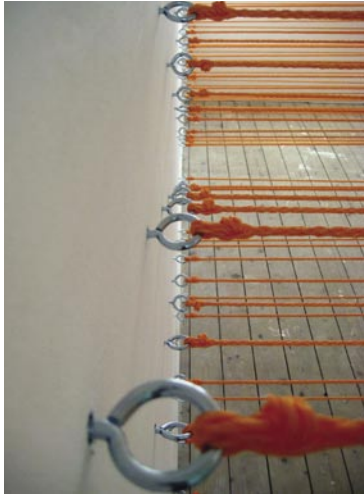
Ik denk dat id11 het gewoon moet gaan doen. Hun vraag was vanavond erg open. We konden veel inbrengen. Ik voelde vanavond bij iedereen grote interesse voor een gastatelier. In de Kromstraat zijn veel lege panden, daar zou wellicht ook iets mee kunnen gebeuren in dit verband.

Hilde van Slooten

Ik ben zeer positief en erg onder de indruk van wat id11 al gerealiseerd heeft. Ik zou het goed vinden als zo'n gastatelier er komt omdat ik denk dat het de kunstwereld in Delft een impuls geeft en die is nodig vind ik want het zou allemaal nog wel wat professioneler kunnen. Ik zag vanavond als een verkenning. Ik denk dat id11 gewoon door moet gaan in het ontwikkelen van plannen dan komt dat gastatelier er wel

MENINGEN

willekeurig

Een gastatelier starten in leegstaande panden in probleemwijken. Werken in een probleemwijk vergt een specifieke houding en vraagt een specifieke manier van werken. Leegstaande panden zijn vaak van tijdelijke aard, terwijl een gastatelier ook gebaat is bij continuïteit.

Is er samenwerking mogelijk met de TU Delft. Die hebben al verblijven voor wetenschappers en studenten uit het buitenland.

Als internationale stad hoort Delft gewoon een gastatelier te hebben. Als de gasten enthousiast zijn over Delft zullen zij de stad ook in hun thuisland promoten.

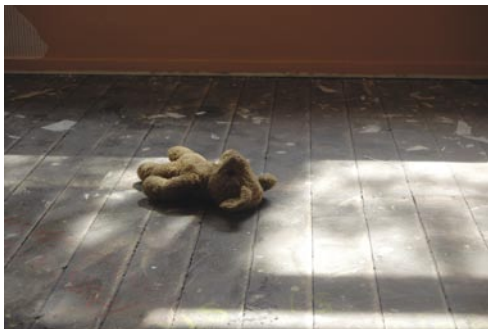
De gastkunstenaar moet een concrete opdracht krijgen zodat Delft er echt iets aan heeft. Kunnen die kunstenaars niet nieuwe souvenirs ontwerpen voor Delft.

Iemand moet ook de vrijheid hebben om gewoon zijn eigen werk te kunnen maken en onderzoek te kunnen doen. Dat kan dan iets opleveren voor Delft, maar dat is dan een bonus.

Het gastatelier zou een knooppunt kunnen vormen in de kunstwereld. Er zouden verbindingen kunnen ontstaan.

Het is ook interessant iets te doen met zustersteden of te zoeken naar de internationale contacten die galleries al hebben.

De omstandigheden zijn positief: er is ervaring aanwezig en enthousiasme en ook de gemeente is positief over een dergelijk initiatief. Het sluit aan bij het beleid wat op dit moment wordt ontwikkeld.

HET GASTATELIER

een manifest

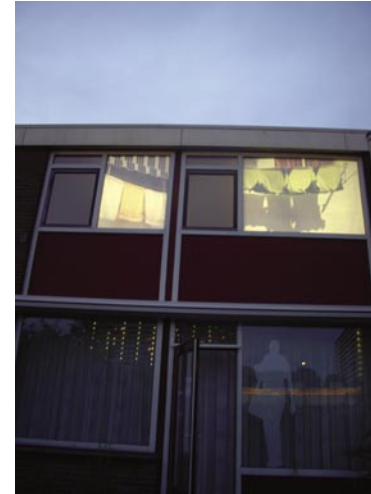
id11 ziet binnen Delft mogelijkheden en een meerwaarde voor de realisatie van een gastatelier binnen een ateliercomplex en als een door de stad reizende tijdelijke voorziening.

id11 is van mening dat gastkunstenaars een verrijking vormen voor het culturele klimaat in Delft en Delft tevens een interessante stad is om als gastkunstenaar tijdelijk te verblijven.

id11 wil de gastkunstenaars verbinden met (jonge) Delftse kunstenaars en initiatieven en streeft naar gezamenlijke presentatie van werk. De waarde van kunst ligt in de interactie met een publiek.

id11 is van mening dat het niet de vraag is of er een permanent gastatelier moet komen in Delft, maar wanneer deze er zal zijn. In DE TUSSENTIJD realiseert id11 gastateliers en projectruimtes in tijdelijk leegstaande panden.

id11 streeft naar realisatie van een gastatelier en laagdrempelige presentatieplekken voor kunstenaars, waar experiment kan gedijen. id11 nodigt anderen uit tot samenwerking en/of om id11 in haar doel voorbij te streven.

COLOFON

stichting id11

Kunstenaars in residentie van HET TIJDELIJK VERBLIJF

Danielle Reid, Eva Schippers, Inge Rosekrans, Judith Haan, Stefano Caligaro.

Deelnemende kunstenaars projectruimte van HET TIJDELIJK VERBLIJF

Carine Weve, Eugenie Bakker, Inge Hoefnagel, Ingrid Meus, Jolanda Jansen, Lenny Waasdorp, Matthijs Jansen, Noortje van Deursen, Rolina Nell, Viola Onderdelinden.

Deelnemende kunstenaars expositie hier&daar

Alex Reynolds, Arik Visser, Ivo Hendriks, Karrie Hovey, Liesbeth Touw, Marleen van Wijngaarden, Rolina Nell.

Deelnemers expertmeeting hier&daar

Allard Zoutendijk (GrAZp), Amber Leeman (Leeman en strandhagen), Atie Mol (Fonds 1818), Everard Warffemius (moderator), Frans van Lent (internationaal gastatelier Toos Neger), Heidi Vogels (Trans Artists), Hilde van Sloten, Irina Thio (Voor Delft), Jan Wisse (beeldend kunstenaar), Lotti Hesper (Lotti Hesper projectontwikkeling), Lous Martin (galerie Lous Martin), Pieta Dijkstra (beeldend kunstenaar), Paul Giesen (id11), Rineke Kraaij (redacteur), Robert Verhaaf (Gastatelier BaZtille), Rolina Nell (id11), Ruud Bakker (id11), Tijn Noorderbos (Uit de Kunst).

Met dank aan

Woonbron Delft, Gemeente Delft, 38CC, Rineke Kraaij, Clara Gassiot Riu, Astrid Moors, SHOBCEK, La Buffa Eurotrade, de experts en de kunstenaars van HET TIJDELIJK VERBLIJF en hier&daar.

Informatie over de kunstenaars www.id11.nl/links.htm.

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door
Gemeente Delft

Tekst Rineke Kraaij, Paul Giesen, Trans Artists
Ontwerp Rolina Nell
Oplage 50

©2008 id11.nl

CONTACT

stichting id11

info@id11.nl
www.id11.nl

STICHTING **id11**
www.id11.nl

